

מחונן בדיקת ספרי לימוד לבחינת מידת ההדתה, הגלויה והסמויה, המצויה בהם

שם הספר: קוראים ולומדים בהנאה (3)	כתה: א	הוצאה: דוד רכגולד ושות' חברה בע"מ
שנת הוצאה: 2014	מהדורה: חדשה	שמות הכותבים: אילנה לוגסי-זבורוב
למי מיועד? ממלכתי [בלבד] // ממלכתי וממלכתי-דתי לא מצוין		
ממד לבדיקה	קריטריונים	תשובות ודוגמאות מילוליות
פירוט תוכן העניינים: נושאים מרכזיים ופריטים בתוך כל פרק		רשימת הנושאים בהם עוסק הספר

מחווני בדיקת ספרי לימוד לבחינת מידת ההדתה, הגלויה והסמויה, המצויה בהם

70 צו צ'תו ת'כו כ'יוי בו ב			
76 תולעת או זחל			
79 מה למד יוסי בתורה?			
82 תורה ודבש / רבקה אליצור ספור הבנת הנשמע			
88 מקום המקדש / עבדה מירי ספור הבנת הנשמע ברוך			
92 הדב והדבורה			
94 שלום! אני חמור			
96 העשרה לשונית וחשיבתית			
100 זו זכו כ'פו פ			
105 הרמזור אמר עצר			
107 לא יכול להיות			
109 מי כפה את הכוכבים הזוהרים?			
111 היכן נמצאים הכוכבים ביום? / קטע הבנת הנשמע מקורות שונים מידע			
113 העשרה לשונית וחשיבתית			
121 מקורות וספרים ממלצים			
123 לוטו			
מספר העמוד, המקור², ציטוט והסבר	רלוונטיות לנושא / לתחום הדעת		תכנים ממקורות¹ יהודיים ו/או הקשרים דתיים
	רלוונטי	בתוך הטקסט ובתרגול	
	רלוונטי אך בעייתי		
בעמודים 79-80 מופיע הסיפור המצורף:	לא רלוונטי		

¹ מקור: ספרי המקרא: תורה, תנ"ך; ספר האגדה; תפילה; סידור; מחזור; פיוט; תלמוד; משנה; מדרש; חז"ל; סיפור חסידי; הרמב"ם ועוד
² מקור: ספרי המקרא: תורה, תנ"ך; ספר האגדה; תפילה; סידור; מחזור; פיוט; תלמוד; משנה; מדרש; חז"ל; סיפור חסידי; הרמב"ם ועוד

מָה לְמַד יוֹסֵי בַתּוֹרָה ?

יוֹסֵי עָלָה לְכַתֵּה ב'.

בַּכֵּתָה לְמַד יוֹסֵי תוֹרָה.

בַּתּוֹרָה נִכְתַּב שְׁצַרְיָה לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת.

פַּעַם אַחַת יָצָא יוֹסֵי לְרַחֹב

וְעָזַר לְיִשָּׁיִשׁ לַחֲצוֹת אֶת הַכְּבִישׁ.

אַחֵר-כֵּן עָזַר לְאִמּוֹ לְנִקּוֹת אֶת כּוֹנֵנֵי הַסְּפָרִים,

שֶׁם אֶת הַכּוֹבֵעַ

בְּאֵרוֹן הַבְּגָדִים,

וְאֶת הַתּוֹף וְאֶת הַחֲצוֹצְרָה

שֶׁם בַּחֲדָר הַמְּשַׁחֲקִים.

79

רְאֵתָה אִמָּא אֶת יוֹסֵי, שְׁמַחָה

וְשָׂאָלָה: "יוֹסֵי, הֲאֵם אַתָּה תוֹרֵן הַיּוֹם?"

עָנָה יוֹסֵי: "אֲנִי תוֹרֵן כָּל יוֹם,

לֹא רַק הַיּוֹם.

כֵּן לְמַדְתִּי בַּתּוֹרָה.

לְמַדְתִּי בַּתּוֹרָה כִּי

צָרִיךְ לַעֲזֹר לְאִמָּא

וְגַם לְאֲבָא,

צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת."

אִמָּא שְׂמַחָה וְאָמְרָה:

"צָרִיךְ לְלַמַּד תּוֹרָה

כְּבָר בְּנֵן,

וְלֹא רַק בְּכַתֵּה ב'."

[כולל התייחסות
לאיורים ותמונות
ולמסר שהם
מעבירים: בנים
ובנות; צורת
לבוש; כיפה /
כיסוי ראש;
הפרדה מגדרית
ועוד.]

מחונן בדיקת ספרי לימוד לבחינת מידת ההדתה, הגלויה והסמויה, המצויה בהם

הנוסח מצווה "בתורה נכתב שצריך לעשות מצוות". בנוסף, המסקנה בעייתית "צריך ללמוד תורה כבר בגן". בעמוד לאחר מכן מופיע הפסוק "כבד את אביך ואת אמך..." ומתבקש דיון בכיתה. בעמודים 82-86 מופיע סיפורה של רבקה אליצור "תורה ודבש" על ילד העומד לקבל את ספר התורה בבית ספרו לראשונה וסבו – הסב מספר לילד איך בשעתו לקק דבש מאותיות התורה כשהיה ילד. בסיפור ציטוט הפסוק הראשון מהתורה כשמופיעה המלה "אלוקים" ולא "אלוהים", אולם נראה כי זהו לשון הסופרת משנת 1965. לעומת זאת, הדיון שמתקיים בתום הסיפור חסר תוכן אמוני. למשל, הילדים מתבקשים לכתוב ברכה מהסב לילד לכבוד קבלת ספר התורה, ומתבקשים לדון בכיתה על טיב הקשר בין הסב לנכד. בעמודים 88-89 מופיע הסיפור "מקום המקדש" בעיבוד מירי ברוך (אודות שני אחים המעבירים בחשאי חיטה מערמת האחד אל השני כדי לשמח את אחיהם, עד שנפגשים באחד הלילות – "את מקום המפגש של האחים האוהבים בחר ה' כמקום אשר עליו יבנה בית המקדש". ציון ה' ובית המקדש כעובדות גמורות הוא בעייתי ביותר בסיפור זה. בהצעת ה"שיחה לכיתה" בהמשך הסיפור מתמקדים ביחסים שבין האחים, ללא אזכור לאלוהים או לבית המקדש. מצוטט הפסוק "ואהבת לרעך כמוך", ומתבקש דיון סביבו.			
	רלוונטי		
	רלוונטי אך בעייתי	בחלונות מידע	
	לא רלוונטי		
	רלוונטי		
	רלוונטי אך בעייתי	באירוסים ובתמונות	
	לא רלוונטי		
מקורות:	נושאים:	יהודי דתי	*תרבות יהודית – ישראלית – מינון נושאים ומקורות
מקורות:	נושאים:	עברי – ישראלי; ציוני	
מקורות:	נושאים:	אוניברסאלי – לא יהודי	
כמצוין לעיל, כחלק מהסיפור "תורה ודבש" של רבקה אליצור מוזכר "אלוקים", אולם נראה שזהו ציטוט של הסיפור המקורי.		האם נעשה שימוש בשפה אמונית? ³	שפה
		האם ישנה הבחנה בין אמונות, דעות, עמדות ועובדות; הבחנה בין מיתוס למציאות? ⁴	הבחנה
אמנם הדיונים המתקיימים בסוף הטקסטים הקשורים בדת מתמקדים בעיקר בנושאים שאינם דתיים, אך מנגד לא מוטל ספק בצווים הדתיים (למשל, "צריך לקיים מצוות" – האמנם יש לסייע לחלש רק לשם קיום המצווה? מהו הערך החברתי העולה מכך? אלה חסרים).		האם הטקסטים והשאלות מאפשרים לתלמיד להטיל ספק? לערער ולהרהר אחר הנאמר? בכל נושא?	רמת השיח המוצע
			נושא המגדר

³ למשל: אלוקים; הקב"ה; תפילה; נס

⁴ למשל: נסים כעובדה קיימת – התרחשו בעבר ומתרחשים כיום; הטבע נוצר ועוצב, כעובדה שאין מערערים עליה, על ידי אלוהים

מחונן בדיקת ספרי לימוד לבחינת מידת ההדתה, הגלויה והסמויה, המצויה בהם

לסיכום הבדיקה	
מה מפריע לי ⁵ ?	ספר זה שונה מהקודמים לו בסדרת הספרים בכך שמופיעים בו שלושה סיפורים העוסקים באופן ברור בתורה. לדעתי בכרך זה יש עיסוק יתר בנושא הדת, מבלי שמעודדת המורה לדין סביב נושא זה, אלא תוך הסטת הדין לנושאים שאינם דתיים-אמוניים.
מדוע מפריע לי?	
מה אני מציע במקום? או בנוסף? מה חסר ⁶ ? מה מיותר?	הייתי מציעה לוותר על הסיפור שמציג את קיום המצווה כ"צורך". הייתי מציעה להסיר את אזכור בית המקדש, ואם כבר מוזכר מציעה להוסיף דיון בשאלת הצורך בקיומו.
דברים נוספים שלא הזכרו במחונן וחשוב לדעתי להדגיש:	
התרשמות כללית מהספר – ראוי או לא ראוי בעיני: פחות ראוי מקודמיו בסדרה.	

⁵ נא לצרף מספרי עמודים, ציטוטים ותמונות – ניתן לצרף צילום הדף [אם מצורף בקובץ נפרד – נא וודאו שהקובץ נושא את שם הספר במלואו (כולל כתיבה)]

⁶ למשל: דוגמאות והשוואה לתרבויות אחרות / תיאוריות שונות]